

Warszawa 27.01.2021



Stanowisko Związku Zawodowego Muzyków RP w sprawie opłaty reprograficznej oraz planowanej ustawy o Statusie Artysty Zawodowego

W związku z szeregiem nieoficjalnych informacji pojawiających się w przestrzeni publicznej dotyczących szybkiej drogi legislacyjnej dla ustawy o Statusie Artysty Zawodowego i nowelizacji ustawy o Prawie Autorskim i Prawach Pokrewnych dotyczącej poszerzenia katalogu „czystych nośników”, Związek Zawodowy Muzyków RP pragnie przedstawić swoje stanowisko i propozycję działania ww. sprawach.

W kwietniu 2020 roku wystaliśmy pismo do Ministra Kultury podkreślając, że rekompensata za dozwolony użytek utworów i wykonań w postaci opłaty reprograficznej pobierana jest w 23 krajach Unii Europejskiej od producentów i importerów urządzeń służących do kopiowania dźwięku, wideo oraz treści drukowanych i ma podstawę prawną w Dyrektywie UE. Opłaty te stanowią tam istotną rekompensatę przekazywaną twórcom i artystom wykonawcom, których utwory muzyczne, utwory słowno-muzyczne, treści audiowizualne, czy publikacje literackie są legalnie kopiowane przez użytkowników na ich własne potrzeby. Podkreślaliśmy, że brak aktualizacji listy „czystych nośników” powoduje straty zarówno dla polskich twórców, wykonawców, producentów, wydawców, jak i dla Skarbu Państwa. Wieloletnia opieszałość we wprowadzeniu zmian jest dla polskiego sektora kreatywnego całkowicie niezrozumiała, zwłaszcza że potrzebne jest jedno rozporządzenie MKDniS o aktualizacji załącznika Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. 2003 nr 105 poz. 991)

Poważny niepokój naszego środowiska budzi docierająca do nas informacja, że z uaktualnionej listy mają zniknąć smartfony. Jest to niezrozumiałe i niedopuszczalne. To przecież smartfony w dzisiejszych czasach są głównym źródłem pozyskiwania, kopiowania, archiwizacji i odsłuchu muzyki, czytania prasy i książek, a także oglądania filmów.

Nasz niepokój budzi również pomysł przeznaczenia części opłaty reprograficznej na finansowanie działalności Funduszu, który ma powstać w wyniku uchwalenia Ustawy o Statusie Artysty Zawodowego. O planowanej szybkiej drodze legislacyjnej dotyczącej tej ustawy dowiadujemy się wyłącznie z mediów. Projekt planowanej ustawy, z którym mieliśmy okazję się zapoznać pochodził z listopada 2019 roku. Nikt z naszego środowiska nie miał okazji zapoznać się z nowym projektem, który podobno różni się znacznie od poprzedniego.



Związek Zawodowy Muzyków RP
ul. Chmielna 2 lok. 31, 00-020 Warszawa
Nip 946-266-09-42, REGON 364755127
e-mail: biuro@zmmrp.pl, www.zmmrp.pl
tel. 660724146

Wiele uwag dotyczących tamtego projektu przesłaliśmy do Ministra KDiS w piśmie datowanym na 27 kwietnia 2020 roku. Mamy nadzieję, że zostały one uwzględnione w nowym projekcie.

Ponieważ jednak do tej pory, mimo wielu próśb kierowanych do Ministerstwa Kultury nie otrzymaliśmy projektu ww. ustawy pozwalamy sobie na przedstawienie naszej propozycji dotyczącej zarówno opłaty reprograficznej jak i ustawy o Statusie Artysty Zawodowego.

Ustawa o statusie artysty jest jednym z najważniejszych aktów ustrojowych, które będą przesądzać o naszej sytuacji zarówno formalnej jak i artystycznej. Nie wyobrażamy sobie, aby tak ważny akt został uchwalony bez szerokiej konsultacji ze środowiskami artystów. Z drugiej strony biorąc pod uwagę zupełną zapaść w zawodach artystycznych, konieczne są szybkie i stanowcze ruchy, decyzje, które powinny zapaść już w kwietniu ubiegłego roku – kiedy wiadomo było, że jako środowisko jesteśmy jedną z najbardziej poszkodowanych branż, która ucierpiała na epidemii Covid-19. Ponieważ oba tematy – opłata reprograficzna i ustawa o Statusie Artysty Zawodowego budzą wiele emocji i kontrowersji, proponujemy kompromisowe rozwiązanie, które należałoby wprowadzić w dwóch etapach.

Etap pierwszy powinien objąć szybki „zastrzyk” dla środowiska w postaci aktualizacji i uzupełnienia listy urzędów i czystych nośników w załączniku do Rozporządzenia, przy zastosowaniu w miarę niskich stawek procentowych, tak aby wprowadzić pełną listę nośników i urzędów bez dalszych pertraktacji z przedstawicielami zagranicznych koncernów, porównywalnie do sytuacji w innych krajach UE. Nie może być tu mowy o wyłączeniu z listy żadnego z masowo używanych urzędów, a w szczególności smartfonów.

Szybkie wdrożenie etapu pierwszego pozwoli na natychmiastową pomoc dla środowiska, a jednocześnie umożliwi szerokie konsultacje wśród różnych środowisk artystycznych dotyczących ustawy o Statusie Artysty Zawodowego, bez presji czasu – w celu wypracowania skutecznego i akceptowalnego dla wszystkich zainteresowanych rozwiązania legislacyjnego.

W trakcie oceny skutków wdrożenia etapu pierwszego (tzn. czy znacząco wpłynął na poprawę bytu artystów i jednocześnie nie wywołał negatywnych skutków dla rynku konsumenckiego) można przystąpić do realizacji etapu drugiego, czyli finalizacji ustawy o Statusie Artysty Zawodowego. Projektowana ustawa powinna uwzględnić charakterystyczne różnice pomiędzy poszczególnymi grupami zawodów artystycznych i twórczych. Kluczowe będzie nadanie odpowiedniej formy organizacyjno-prawnej planowanego Funduszu.

Etap drugi powinien objąć wdrożenie ustawy o Statusie Artysty Zawodowego na podstawie zweryfikowanych informacji dostarczonych w Etapie pierwszym o optymalnym modelu finansowania Funduszu i umożliwić konsultacje społeczne z poszczególnymi środowiskami artystycznymi.

Zarząd ZM RP w składzie:

Wanda Kwietniewska, Krystyna Prońko,
Maciej Zieliński, Ryszard Wojciul, Wojciech
Konikiewicz, Leszek Biolik, Wojciech Wójcicki



Związek Zawodowy Muzyków RP
ul. Chmielna 2 lok. 31, 00-020 Warszawa
Nip 946-266-09-42, REGON 364755127
e-mail: biuro@zmrp.pl, www.zmrp.pl
tel. 660724146